

Oikaisuvaatimus etuuskäsittelijän viran täytöstä § 58

Ahall 04.09.2023 § 275
3361/01.01.01/2023

Valmistelija: lakimies Risto Salmi, risto.salmi(at)pshyvinvointialue.fi
044 717 9685

1. Oikaisuvaatimuksen sisältö

██████████ on 12.6.2023 tehnyt oikaisuvaatimuksen ja vaatii päätöksen kumoamista. Talousjohtaja Kari Janhonen on 8.6.2023 § 58/2023 viranhaltijapäätöksellä valinnut etuuskäsittelijän virkaan ██████████

██████████ esittää oikaisuvaatimuksessa olevansa pätevä etuuskäsittelijän työhön, johon hänet olisi pitänyt valita. ██████████ on hoitanut Helsingin kaupungin etuuskäsittelijän viransijaisuutta ajalla 15.7.2014-28.2.2017. Lisäksi ██████████ on työkokemusta vakuutusyhtiö Pohjolassa ja palkkasihteerin ja toimistosihteerin tehtävistä Helsingin kaupungilla. ██████████ korostaa, että valintaperusteena painotettiin mm. tiimityöskentelytaitoja, joista hänellä on kokemusta jokaisesta työpaikasta. Lisäksi painotettiin ymmärrystä välitystiliasiakkuuksista. ██████████ katsoo olevansa oikeutettu tulla valituksi etuuskäsittelijän virkaan.

2. Asiaselostus

Etuuskäsittelijän virat ovat olleet haettavana 26.4.-12.5.2023 välisenä aikana Kuntarekry-sivustoilla sekä työvoimahallinnon te-palvelut (mol)-sivulla. Virkaa haki määräaikaan mennessä 19 henkilöä, joista kaksi perui hakemuksen määräajan jälkeen. Hakijoiden lähettämien hakemusten ja niistä suoritettun ansiovertailun perusteella haastatteluun kutsuttiin viisi kelpoista hakijaa. Haastattelijoina toimivat projektipäällikkö ██████████ ja etuuskäsittelijä ██████████.

Kelpoisuusvaatimus etuuskäsittelijän virkoihin ovat soveltuva opistotasoinen tutkinto tai liiketalouden perustutkinto (merkonomi) tai soveltuva korkeakoulututkinto ja kokemusta alan työtehtävistä. Eduksi luettiin toimeentulotuki- ja sosiaalihuoltolain tuntemus, ymmärrys välitystiliasiakkuuksien hoitamisesta sekä hyvät yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot. Eduksi katsottiin myös hyvä suomen kielen kirjallinen ja suullinen taito. Lisäksi arvostettiin hyviä yhteistyö- ja neuvottelutaitoja, organisointikykyä, kehittämisosaamista sekä muutosvalmiutta.

Kaikki haastateltavat täyttivät virkojen kelpoisuusvaatimukset. Haastateltaville tehtiin samat etukäteen valmistellut kysymykset. Haastateltavien vastaukset kirjattiin muistiin, joiden perusteella

haastattelijat tekivät kokonaisarvion hakijoiden kyvykkyydestä hoitaa menestyksellisesti etuuskäsittelijän virkaa.

Tehdyn kokonaisarvioinnin perusteella [REDACTED] on pidettävä ansioituneempana ja etuuskäsittelijän viran hoitamisen kannalta parempana kuin [REDACTED], kun otetaan huomioon [REDACTED] koulutus, työkokemus ja haastattelusta muodostunut kokonaisvaikutelma. Virkavalinta on perustunut kokonaisarvioon eikä oikaisuvaatimuksessa ole tuotu esille sellaisia seikkoja, joiden perusteella valintapäätöstä tulisi muuttaa. Hakijoiden ansioita on verrattu tasapuolisesti ja objektiivisesti.

Viranhaltijoiden valinta on perustunut ansiovertailuun, jossa on arvioitu koulutusta ja työkokemusta sekä haastattelua, jossa on arvioitu viran hoidon kannalta merkityksellisiä henkilökohtaisia ominaisuuksia. Virkaan valittu [REDACTED] täyttää kokonaisuutena huomioiden paremmin valintakriteerit ja on pätevämpi etuuskäsittelijän virkaan kuin [REDACTED]. Haastatteluryhmä oli yksimielinen virkavalinnasta.

3. Perustelut

Virkavalinnassa otetaan huomioon Suomen perustuslain mukaisesti taito, kyky ja koeteltu kansalaiskunto. Julkishallinnon virantäytössä on nimitysharkinta mennyt säädetyn kelpoisuuden arvioinnista yleisen ansio- ja kykyvertailun suuntaan. Selvää on, että virantäytössä edellytetään asiallista ja tasapuolista kohtelua nimitysperusteiden muodollisuuden lisäksi.¹

Taito viittaa yleiskielessä harjaantumiseen ja oppimiseen perustuvaan kykyyn, hallintaan ja taitamiseen. Taito on myös käsitettävissä sellaiseksi kyvyksi joka johtuu luontaiseksi katsottavista ominaisuuksista. Taidon yksilöintiä voidaan pitää vakiintuneena ja sillä tarkoitetaan koulutuksen avulla hankittuja tietoja ja taitoja sekä tutkinnoilla osoitettua perhtymistä virkaan kuuluviin asoihin.²

Kyky tarkoittaa yleiskielessä lähinnä laadullisia edellytyksiä pystyä tekemään jotakin. Pystyminen ja kyvykkyys ovat synonyymeja. Kyse voi olla luontaisista hankituista ominaisuuksista. Virantäytössä kyvyllä tarkoitetaan perustuslain ja virkamieslain perusteluiden mukaan luontaista lahjakkuutta, työkykyä, järjestelykykyä, johtamiskykyä, aloitteellisuutta sekä muita viraston ja laitoksen toiminnan tavoitteiden toteuttamiseksi tarpeellisia kykyjä. Tällaisen kyvykkyden selville saamiseksi voidaan käyttää mm. lausuntoja ja haastatteluja.³

Koetellun kansalaiskunnon käsite on vanhahtava ja sillä tarkoitetaan nykyään lähinnä nuhteettomuutta.⁴

¹ Seppo Koskinen – Heikki Kulla, Virkamiesoikeuden perusteet s. 123 ss. HKI 2019.

² Koskinen-Kulla s. 125

³ Koskinen-Kulla, s. 125-126

⁴ Koskinen-Kulla. s. 126

Nimitysharkinta on suppea harkintaa sen johdosta, että laki osoittaa nimitysperusteet. Nimittäjän on valittava henkilöpiiristä, joka virkaa on hakenut ja kelpoiseksi todettu laissa todetun mukaisesti pätevin.

Oikeuskäytännön mukaan nimitysharkinnassa ei ole merkityksellisintä se kuinka pitkä on aikaisempi viranhoidkokemus, vaan henkilökohtaisten ominaisuuksien painottaminen ja haastattelun perusteella saatu vaikutelma muodostaa kokonaisarvostelun, jonka perusteella voidaan valita kelpoisista hakijoista vähiten virkakokemusta omaava henkilö (Helsingin Hao 29.1.2016).⁵

Uudessa korkeimman hallinto-oikeuden (KHO) oikeuskäytännössä painotetaan niitä seikkoja, jotka ovat mainittu viranhakuilmoituksessa.

”Kunnanhallitus on vedonnut lausunnossaan A:n oikeustieteellisen koulutuksen ja X:n kunnanhallinnosta hankitun kokemuksen merkitykseen. Näiden seikkojen painoarvoa nimitysharkinnassa alentaa kuitenkin se, ettei kumpaakaan ole mainittu viranhakuilmoituksessa. Huolimatta siitä, että X:n kunnan hallinnossa on esiintynyt ongelmia, jotka ovat johtaneet siihen, että luottamushenkilöitä vastaan on nostettu rikossyytteitä, kunnanjohtajan tehtävät eivät liity näiden asioiden rikosoikeudelliseen käsittelyyn. Vaikka perehtyneisyys kunnan keskushallinnon toimintaan on voitu katsoa eduksi A:lle, hänen tosiasiallinen työskentelynsä X:n kunnassa on ollut varsin lyhytaikaista, ja tästä ajastakin hän on työskennellyt valtaosan sosiaalityöntekijänä. A:n kokemus kunnallishallinnosta on vähäistä verrattuna B:n pitkäaikaiseen kokemukseen eri kunnista.”⁶

Ansiovertailussa viran kelpoisuusvaatimusten lisäksi on otettava huomioon etukäteen vahvistetut valintaperusteet sekä konkreettiset työtehtävät. Kehittämisoikeuden tehtävänkuvassa painottui liiton toimialan asiaosaaminen ja viran tehtäväalueelle kuuluva yhteiskunnallinen osaaminen. Hakijoiden ansioita arvioitaessa ratkaisevaa oli se, millaista asiantuntemusta kullakin hakijalla voitiin heidän koulutuksensa ja työkokemuksensa perusteella katsoa olevan tehtävänkuvan mukaisten tehtävien menestyksellisen hoitamisen kannalta. V:llä oli monipuoliset ja laaja-alaiset ansiot, jotka antoivat valmiuksia suoriutua erityyppisistä tehtävistä. Nämä sinänsä merkitykselliset ansiot eivät kuitenkaan kohdistuneet suoranaisesti kysymyksessä olevan viran tehtäväalueelle, toisin kuin kahdella valitsematta jääneellä naispuolisella kanssahakijalla.⁷

Selvää on, että haastatteluun on kutsuttu kelpoisista hakijoista ennalta arvosten parhaat nimitysharkinnan keskeisiä tekijöitä arvioiden. Molemmat sekä [REDACTED] että valittu [REDACTED] ovat olleet haastatteluun kutsuttuina ns. kärkihakijoita. Heidän ansiovertailu ei

⁵ Koskinen-Kulla, s. 131

⁶ Korkein hallinto-oikeus 2020:10

⁷ KHO 2013:46

ennen haastatteluryhmän haastattelua ole asettanut kumpaakaan etusijalle virkavalinnassa.

Valitusta Järvestä on haastatteluryhmälle välittynyt ennalta laadittujen samojen kysymysten jälkeen kuva siitä, että [REDACTED] on kokonaisrostelun perusteella pätevämpi etenkin henkilökohtaisten ominaisuuksiensa johdosta hoitamaan etuuskäsittelijän virkaa kuin [REDACTED].

4. Johtopäätös

Yllä selostetun osalta on tehtävä kokonaisuutena ottaen sellainen johtopäätös, että [REDACTED] oikaisuvaatimus on hylättävä.

Esityslistan oheisaineistona:

- Viranhakuilmoitus
- Ansiovertailu
- Viranhaltijapäätös
- Oikaisuvaatimus

Valmistelijan päätösehdotus:

Esitän että [REDACTED] oikaisuvaatimus hylätään.

Taloudellisuus-, tuottavuus- ja integraatiovaikutusten arviointi

Esittelijä	hyvinvointialuejohtaja
Päätösehdotus	Aluehallitus päättää hylätä Marita Lahtisen oikaisuvaatimuksen.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.